

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นเชิงการพัฒนา (developmental research) แบบรายการพฤติกรรมเด็กทารกและวัยเตาะแตะที่มีอายุระหว่าง 7 - 30 เดือน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ผู้ปกครอง/ผู้เลี้ยงดูที่มีเด็กในปกครองอายุระหว่าง 7 เดือนถึง 30 เดือนจำนวน 120 คน ที่เข้ามาใช้บริการ ณ ศูนย์ศึกษาเด็กเล็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศูนย์สันติศึกษาพัฒนาเด็กเล็ก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์พัฒนาการเด็กทัมเบิลทอส สาขาเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และศูนย์กระตุ้นพัฒนาการเด็กสเปเชียลชาลด์เซนเตอร์โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม 1

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ปกครอง/ผู้เลี้ยงดูที่มีเด็กในปกครองอายุระหว่าง 7 เดือนถึง 30 เดือนจำนวน 120 คน ที่เข้ามาใช้บริการ ณ สถานที่ดังต่อไปนี้

1. ศูนย์ศึกษาเด็กเล็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ศูนย์สันติศึกษาพัฒนาเด็กเล็ก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
4. ศูนย์พัฒนาการเด็กทัมเบิลทอส สาขาเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
5. ศูนย์กระตุ้นพัฒนาการเด็กสเปเชียลชาลด์เซนเตอร์โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม

วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการคัดเลือกแบบจำเพาะเจาะจง (purposive selection)

เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

- เป็นผู้เลี้ยงดู/ผู้ปกครองที่มีเด็กในความดูแลเป็นเด็กที่มีอายุ อยู่ในช่วง 7 ถึง 30 เดือน
- ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครองที่จะทำการกรอกแบบสอบถามต้องเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับเด็ก

โดยกำหนดเกณฑ์คืออย่างน้อยต้องดูแลเด็กอย่างต่อเนื่องมากกว่า 6 เดือนเป็นต้นไปอย่างสม่ำเสมอ และดูแลเด็กอย่างน้อยวันละ 8 ชั่วโมงต่อวัน เนื่องจากพฤติกรรมในแบบประเมินเป็นพฤติกรรมการแสดงออกที่ต้องตอบในแง่ของความถี่

- ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครองยินยอมให้ความร่วมมือ
- ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครองที่กรอกแบบสอบถามสามารถอ่านภาษาไทยได้

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ก่อนดำเนินการวิจัยได้นำโครงร่างวิจัยเสนอผ่านคณะกรรมการจริยธรรมของคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และก่อนทำการศึกษาผู้วิจัยชี้แจงให้ผู้ปกครองของเด็กที่ให้ข้อมูลทราบถึงสิทธิที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมการวิจัยตามความสมัครใจ การปฏิเสธที่จะให้ข้อมูลไม่ได้มีผลต่อการรับการรักษาใด ๆ แก่เด็กที่อาสาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิเปลี่ยนใจในระหว่างการศึกษา สามารถถอนตัวได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อการใช้บริการข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะไม่ถูกเปิดเผย เมื่อผู้ให้ข้อมูลยินยอมเข้าร่วมวิจัย จึง ลงนามเป็นลายลักษณ์อักษรในเอกสาร

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ กระบวนการแปลกลับ กระบวนการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และกระบวนการนำไปทดลองใช้

ระยะที่หนึ่ง กระบวนการแปลและแปลกลับของผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นดังนี้

1. กระบวนการแปล (forward translation) ทำการแปลแบบรายการพฤติกรรมจากภาษาอังกฤษ (source language) เป็นภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาเป้าหมาย (target language) โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาจำนวน 1 ท่าน
2. กระบวนการแปลกลับ (back translation) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาจำนวน 2 คนแปลกลับเป็นภาษาอังกฤษ โดยต้องมีคุณสมบัติคือ สามารถใช้ได้ทั้งสองภาษา (bilingual)

translator) อย่างเชี่ยวชาญและเป็นบุคคลในวิชาชีพกิจกรรมบำบัด โดยการระบุคุณสมบัติความเชี่ยวชาญทางภาษาและวิชาชีพกิจกรรมบำบัดนั้นเนื่องจากคำศัพท์ส่วนมากในแบบรายการพฤติกรรมเป็นคำศัพท์เฉพาะทางจึงต้องเป็นบุคคลในวิชาชีพกิจกรรมบำบัดเท่านั้น

3. นำแบบประเมินในระยะที่หนึ่งที่ผ่านมาผ่านกระบวนการแปลกลับเป็นภาษาอังกฤษไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ (professional reviewer) จำนวน 1 คน พิจารณาในด้าน ความถูกต้องและแม่นยำของเนื้อหาใจความ (equivalence of meaning) และบริบททางวัฒนธรรมโดยระบุเกณฑ์ผู้เชี่ยวชาดังนี้

- สามารถใช้ได้ทั้งสองภาษา (bilingual translator)
- เป็นบุคคลในวิชาชีพกิจกรรมบำบัดในฝ่ายเด็ก
- มีประสบการณ์การทำงานในฝ่ายเด็กมาไม่ต่ำกว่า 5 ปี
  - ผ่านการอบรมหรือมีประสบการณ์การให้การบำบัดในด้านการบูรณาการประสาทความรู้สึ

โดยการพิจารณาความถูกต้องแม่นยำของเนื้อหาใจความและบริบททางวัฒนธรรม ผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพจะพิจารณาเปรียบเทียบแบบรายการพฤติกรรมฉบับที่แปลเป็นภาษาไทยกับฉบับที่ผ่านกระบวนการแปลกลับเป็นภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง และแก้ไขหรือให้ข้อเสนอแนะในฉบับภาษาไทยเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทและวัฒนธรรมไทยเพื่อลดความแตกต่างทางวัฒนธรรม (cultural bias) ดังนั้นผู้เชี่ยวชาญจึงควรเป็นบุคคลในวิชาชีพกิจกรรมบำบัดฝ่ายเด็กที่มีประสบการณ์เฉพาะด้านเพื่อเข้าใจพฤติกรรมการตอบสนองของเด็กในคำศัพท์เฉพาะ

ระยะที่สอง กระบวนการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity)

1. นำแบบรายการพฤติกรรมเด็กทารกและวัยเตาะแตะช่วงอายุ 7 - 30 เดือนฉบับภาษาไทยที่ผ่านกระบวนการแปลกลับและพิจารณาความถูกต้องที่ได้ไปหาความตรงตามเนื้อหา (content validity) ว่าข้อความสอดคล้องกับพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในเรื่องกรอบอ้างอิงการบูรณาการประสาทความรู้สึ และมีประสบการณ์ทางคลินิกที่ใช้กรอบอ้างอิงดังกล่าวจำนวน 3 ท่าน เพื่อหลีกเลี่ยงความคิดเห็นที่แบ่งเป็น 2 ด้าน (1) ในการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหานั้นจะนำแบบรายการพฤติกรรมที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา โดยนำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ มาคำนวณ ด้วยการหาค่าดัชนีสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruency: IOC) ของลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการปรับระดับสิ่งเร้าความรู้สึ กับอาการแสดงที่พบได้ในเด็กเล็กผ่านกิจกรรมการดำเนินชีวิตและการประมวลผลระบบความรู้สึ โดยข้อที่มีค่า IOC ที่ได้ต่ำกว่า 0.5 ควรมีการปรับปรุงแก้ไข (1)

- จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไข แบบรายการพฤติกรรมเด็กทารกและวัยเตาะแตะช่วงอายุ 7 - 30 เดือนตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยคัดเลือกกิจกรรมและพฤติกรรมที่แสดงออกที่ซึ่งมั่นใจว่าบ่งชี้ถึงภาวะดังกล่าวจริง โดยพิจารณาจากค่า IOC ที่ได้ และแก้ไขตามข้อเสนอแนะร่วมกับความคิดเห็นของผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษา

ระยะที่สาม กระบวนการนำไปทดลองใช้

- การนำไปทดลองใช้ (pilot use) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน โดยให้ทดลองอ่านและทำแบบรายการพฤติกรรมเด็กทารกและวัยเตาะแตะช่วงอายุ 7 – 30 เดือนฉบับภาษาไทย หลังจากที่ได้สอบถามในแบบรายการพฤติกรรมครบถ้วนแล้ว ในหน้าสุดท้ายของแบบรายการพฤติกรรมจะให้ผู้ปกครอง/ผู้เลี้ยงดูกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบรายการพฤติกรรมฉบับนี้
- นำเสนอผลและข้อเสนอแนะที่ได้จากการนำไปทดลองใช้เพื่อ ปรับปรุงแบบรายการพฤติกรรมเด็กทารกและวัยเตาะแตะช่วงอายุ 7 – 30 เดือน ฉบับภาษาไทยในเนื้อหาและการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการรวบรวมข้อมูลทั้ง 3 ระยะสรุปได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

